

Østre Landsret
Præsidenten

Den 16/02-2009
J.nr. 40A-ØL-4-09

Justitsministeriets
lovafdeling
Slotholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 29. januar 2009 (sagsnr. 2009-740-0336) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet til lovforslag ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-5-09
Den 16/02-2009

Justitsministeriet har i brev af 29. januar 2009 (Sagsnr. 2009-740-0336) anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

I den anledning skal jeg – bl.a. efter at have forelagt forslaget om videokommunikation for landsrettens Fagudvalg for Strafferet og Straffeprocess – meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Justitsministeriet
Lovafdelingen, procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Damgade 4A
3700 RØNNE
tlf. 5695 0145
fax. 5695 0245
bornholm@domstol.dk
www.domstol.dk/bornholm
Danske Bank 0216-
4069134726
EAN-nr. 5798000161573

00001431/Sagsbeh. HER
J.nr. 9001.2007.1.66
Vedr.

14. februar 2009

Justitsministeriet har den 29. januar 2009 (sagsnr. 2009-740-0336) anmodet om en udtalelse i anledning af et udkast til forslag om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Retten i Århus, Retten i Glostrup, Københavns Byret og Retten på Bornholm har i 2007 deltaget i en forsøgsordning med videokommunikation i civile sager. I forsøgsperioden blev der gennemført flere retsmøder, hvori blandt andet almindelige vidner, sagkyndige vidner og skøns mænd blev afhørt ved videokommunikation. Uanset forsøgsordningen som udgangspunkt angik civile sager, blev der i forsøgsperioden endvidere afholdt flere hovedforhandlinger i straffesager samt enkelte fristforlængelser med anvendelse af videokommunikation. Erfaringerne fra forsøgsperioden er dokumenteret i en evalueringsrapport af 28. februar 2008, som Devoteam Consulting har udarbejdet for Domstolsstyrelsen. Efter 2007 har de nævnte byretter fortsat anvendelsen af videokommunikation i et stadigt stigende omfang, navnlig som følge af, at kendskabet til muligheden for at anvende videokommunikation er blevet større blandt domstolens brugere. I 2008 er kredsen af byretter med mulighed for afholdelse af retsmøder med videokommunikation blevet udvidet med Retten i Hillerød, hvor der under anvendelse af videokommunikation er afholdt adskillige retsmøder om fristforlængelser af frihedsberøvede udlændinge i Ellebæk (tidl. Sandholmlejr) efter navnlig udlændingelovens § 36.

Erfaringerne fra forsøgsperioden og den efterfølgende fortsatte anvendelse af videokommunikation har vist et stort anvendelsespotentiale i blandt andet civile sager, men også i hovedforhandlinger i straffesager, hvor det offentlige udgifter til vidners transport og tabt arbejdsfortjeneste kan reduceres, ofte betydeligt. De hidtidige erfaringer viser tillige, at videokommunikation har et stort anvendelsespotentiale i fristforlængelser, men at den manglende mulighed for retten til at træffe bestemmelse om, at den fængslede skal deltage i retsmødet ved videokommunikation har vanskeliggjort udbredelsen af

Akt.nr. 14 Justitsministeriet
Lovafdelingen 2009 NR. -740-0336

teknikken til den type retsmøder, da den fængslede kun sjældent ønsker at meddele det samtykke, som er fornødent efter den nugældende lovgivning.

Samtlige ovennævnte byretter, der har deltaget i forsøgsordningen fra 2007, samt øvrige byretter kan derfor anbefale, at der indføres mulighed for retten at træffe bestemmelse om anvendelse af videokommunikation i fristforlængelser som anbefalet af Retsplejerådet og foreslået i lovforslagets § 1, nr. 3. Det anbefales samtidig, at der i udlændingelovens § 37a indsættes en henvisning til lovforslagets udkast til retsplejelovens § 748b, således at der også indføres mulighed for retten at træffe bestemmelse om anvendelse af videokommunikation i retsmøder om fristforlængelser efter udlændingelovens 36. Herudover anbefales, at de bestemmelser om videokommunikation, der blev indføjet i retsplejeloven ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform) sættes i kraft af justitsministeren således, at den stigende anvendelse af videokommunikation uden for området for fristforlængelser understøttes, og gør det muligt for retterne i endnu højere grad at tilbyde borgerne den fleksible og dermed under tiden hurtigere berømmelse af sagerne, som anvendelse af videokommunikation kan indebære.

En udrulning af videokommunikation allerede nu til alle byretter, vil give retterne bedre mulighed for at yde borgerne en moderne og fleksibel sagsbehandling som beskrevet og samtidig gøre det muligt for retterne i højere grad at understøtte de tekniske behov, som moderne bevisførelse i stigende omfang stiller i relation til for eksempel afspilning af overvågningsvideoer eller anvendelse i øvrigt af videokommunikationsfaciliteterne som AV-udstyr. Desuden vil retterne få mulighed for at opfylde Danmarks internationale forpligtelse til at kunne afhøre vidner ved hjælp af videokommunikation efter begæring af udenlandske myndigheder, jf. retsplejelovens § 190.

Som anført er erfaringerne, der er indhøstet under forsøgsperioden og den efterfølgende fortsatte anvendelse af videokommunikation, så positive, at det allerede på nuværende tidspunkt med sikkerhed kan fastslås, at videokommunikation vil kunne anvendes med betydelige fordele for retternes brugere i mange af de sagstyper, der behandles ved byretterne. En videre udrulning af videokonferencefaciliteterne til byretterne ses derfor ikke at burde afvente gennemførelsen af endnu en forsøgsordning alene for at undersøge anvendelsesmulighederne ved fristforlængelser med udgangspunkt i de særlige geografiske forhold, som kendetegner Syd- og Sønderjyllands Politikreds, jf. side 24 i bemærkningerne i udkastet til lovforslaget.

Kopi af dette høringssvar er sendt til Domstolsstyrelsen.

På vegne af de byretter, der hidtil har anvendt videokommunikation,
samt øvrige byretter

Henrik Engell Rhod

Præsident Jens Feilberg
Sø- og Handelsretten
Bredgade 70, 1260 København K.
Tlf.: 33 47 92 22 Fax.: 33 47 92 82

Jmt. modt.
3 FEB. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

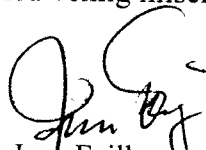
CTN

Den 2/2 2009
J.nr. H 5/09

Vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering)

Forslaget vedrører ikke Sø- og Handelsretten og giver derfor ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jens Feilberg

Akt.nr.11

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2009117-740-0336

Justitsministeriet
jm@jm.dk

Direktøren
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

Sagsbeh. NIJ

J.nr. 4101-2009-6

dir. tlf.: 33929583
mail: nij@domstolsstyrelsen.dk

16. februar 2009

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering)

Justitsministeriet har i en e-mail af 29. januar 2009 anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Domstolsstyrelsen er bekendt med og kan fuldt ud tilslutte sig byretternes høringssvar, jf. brev af 14. februar 2009 fra præsidenten for Retten på Bornholm.

Domstolsstyrelsen finder således, at de indhøstede erfaringer under forsøgsperioden er så positive, at der bør tilvejebringes de fornødne midler til at installere videokommunikationsudstyr ved alle byretter og de overordnede retter. Som anført i byretternes høringssvar vil dette give retterne mulighed for at yde borgerne en mere moderne og fleksibel sagsbehandling, ligesom det må forventes, at statens udgifter til dels transportgodtgørelse til vidner, dels godtgørelse af tabt arbejdsfortjeneste vil kunne reduceres ikke uvæsentligt.

Det bemærkes yderligere, at videokommunikationsudstyret udover den tiltænkte anvendelse i forbindelse med afgivelse af forklaringer i retssager også vil kunne anvendes til andre formål, herunder som AV-udstyr i forbindelse med fremvisning af dokumenter mv. under retssager og til lydoptagelse af forklaringer i straffesager. For så vidt angår lydoptagelse af forklaringer skal styrelsen særligt henviser til det forsøg, der for tiden gennemføres ved udvalgte byretter, med lydoptagelse af forklaringer i straffesager, jf. lov nr. 67 af 11. februar 2008 om ændring af retsplejeloven (Forsøgsordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager). Det pågældende udstyr vil - hvis forsøgsordningen med lydoptagelse udbredes til de øvrige retter - således også kunne anvendes til lydoptagelse af forklaringer i straffesager.

Da videokommunikationsudstyr således kan anvendes til flere andre formål, bør indkøbet og opsætningen af videokommunikationsudstyr ved de øvrige retter efter styrelsens opfattelse ikke afvente gennemførelsen af den nye forsøgsordning i Syd- og Sønderjyllands Politikreds.

For så vidt angår forslaget om at gennemføre en forsøgsordning i Syd- og Sønderjyllands Politikreds skal styrelsen bemærke, at det bør sikres, at det udstyr, der opsættes ved retterne, også kan anvendes som AV-udstyr til fremvisning af dokumenter mv. under retssager, og at udstyret kan anvendes til lydoptagelse af forklaringer, jf. ovenfor. Domstolsstyrelsen vil i den forbindelse foreslå, at den ovennævnte forsøgsordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager udvides til også at omfatte retterne i Esbjerg og Sønderborg.

Styrelsen skal i øvrigt for en god ordens skyld bemærke, at udgifterne til indkøb af det fornødne udstyr til gennemførelsen af forsøgsordningen ikke kan afholdes inden for domstolens nuværende bevillingsmæssige rammer.

Med venlig hilsen

Adam Wolf

Justitsministeriet
Procesretskontoret
jm@jm.dk og ctn@jm.dk og msp@jm.dk

Direktøren
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

Sagsbeh. NIJ

J.nr. 4101-2009-6

dir. tlf.: 33929583
mail: nij@domstolsstyrelsen.dk

20. februar 2009

Forslag om ændring af retsplejelovens § 9, stk. 12, 2. pkt.

I forbindelse med gennemførelsen af domstolsreformen blev der i retsplejeloven indført en fleksibel ordning med hensyn til besættelse af et mindre antal dommerstillinger, således at disse stillinger ved ledighed besættes alt efter, hvorledes belastningen er ved de enkelte byretter, jf. (nu) retsplejelovens § 9, stk. 12.

Der blev ved lov nr. 495 af 17. juni 2008 om ændring af retsplejeloven (Justering af dommernormeringen ved byretterne) blandt andet gennemført en justering af retsplejelovens § 9, stk. 12, således at der ved alle andre retter end de, der er nævnt i § 9, stk. 9 og 10, skete en forhøjelse af antallet af dommere, der yderligere kan udnævnes efter § 9, stk. 12, med 1 eller 2 dommere.

Dengang var det styrelsens vurdering, at det ikke var nødvendigt at forhøje antallet af dommere for så vidt angår de byretter, der er nævnt i § 9, stk. 9 og 10.

I forbindelse med fordelingen af de sidste fem stillinger fra landsnormeringen i overensstemmelse med § 106 i lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven (Politi- og domstolsreformen) har det imidlertid vist sig, at den hjemmel, som retsplejeloven indeholder i § 9, stk. 12, 2. pkt., til at der kan udnævnes yderligere 2 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i retsplejelovens § 9, stk. 9 og 10, er utilstrækkelig i forhold til, hvordan sagsbelastningen for tiden er fordelt ved byretterne. Således står én af de byretter, der er nævnt i § 9, stk. 10, til at skulle have udnævnt 3 dommere fra landsnormeringen, men der kan på grund af maksimeringen i § 9, stk. 12, 2. pkt., højst udnævnes yderligere 2 dommere ved den pågældende byret.

Derudover vil der være udnævnt det maksimale antal stillinger fra landsnormeringen ved to af de byretter, der er nævnt i § 9, stk. 9, efter besættelsen af de sidste fem stillinger fra landsnormeringen. En yderligere stigning i antallet af civile sager og straffesager ved de pågældende retter vil således ikke kunne føre til udnævnelse af yderligere dommere ved de pågældende retter.

For at sikre en hensigtsmæssig fordeling af ressourcerne og for at sikre den fleksibilitet og robusthed, der var hensigten med etableringen af ordningen med et mindste dommerantal ved den enkelte byret suppleret med en landsdækkende normering, er det Domstolsstyrelsens opfattelse, at det er nødvendigt, at retsplejeloven ændres, således at der i stedet for 2 kan udnævnes 3 dommere ved de retter, der er nævnt i retsplejelovens § 9, stk. 9 og 10. En sådan ændring kan efter styrelsens opfattelse rummes inden for det i forarbejderne til retsplejeloven beskrevne formål med at gøre en del af dommernormeringen mere fleksibel.

Domstolsstyrelsen har til brug for Justitsministeriets overvejelser og fremsættelse af lovforslag anmodet præsidenterne for byretterne og de overordnede retter samt Dommerforeningens formand om eventuelle bemærkninger til forslaget. Ingen af parterne har haft bemærkninger til eller indvendinger imod forslaget. De modtagne høringssvar er vedlagt til orientering.

Vi skal på den baggrund anmode Justitsministeriet om at gennemføre den beskrevne ændring af lovforslaget, så vidt muligt i denne folketingsamling.

Med venlig hilsen

Adam Wolf

Anette Sørensen

Fra: Adam Wolf [AWO@domstolsstyrelsen.dk]

Sendt: 19. februar 2009 12:02

Til: Gerd Sinding; Niels Juhl

Emne: VS: Byretsdommernormering.doc

Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk
Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

Fra: Jørgen Lougart

Sendt: 19. februar 2009 11:58

Til: Adam Wolf

Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Kære Adam

Vi har fra Dommerforeningens side ingen indvendinger imod forslaget i dets nuværende form.

Venlig hilsen

Jørgen

Fra: Adam Wolf

Sendt: on 18-02-2009 09:12

Til: Jørgen Lougart

Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære Jørgen

Vedlagt som aftalt en hastehøring af det forslag til justering af rpl., som vi forsøger at fremme af hensyn til bl.a. Viborg.

Du vil se, at vi alligevel ikke har ændret model, som du foreslog. Det skyldes alene, at jeg havde glemt at alle andre byretter fik hævet deres "udsvingsmargin" sidste år i forbindelse med ændringen, der omfattede Kbh., Frb. og Bornholm. Dengang tog vi ikke de små med, hvilket nu viser sig at være en fejl. Derfor er argumentet sådan set blot at bringe disse retter på omgangshøjde. Med den oplysning - som jeg desværre glemte igår -

20-02-2009

så er det min opfattelse at forslaget flugter med din tankegang - at alle skal have udvidet udsvingsmargin. Det bliver så også tilfældet - blot fordelt på to runder.

Antallet af dommerstillinger og balancen mellem lands- og kredsnormeringen er ikke påvirket af forslaget.

Hvis du stadig foretrækker den anden model, så ring til mig.

Venlig hilsen

Adam
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3

1264 København K.

Tlf. + 45 70 10 33 22

Fax + 45 70 10 44 55

www.domstol.dk

Anette Sørensen

Fra: Søren Axelsen [SAX@domstol.dk]

Sendt: 18. februar 2009 20:49

Til: Adam Wolf; Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard; Jørgen Lougart; Michael Villemoes Larsen; Pernille Kjærulff

Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Kære Adam.

Københavns Byret har længe kæmpet for, at der for den enkelte dommer skal være den samme arbejdsmæssige belastning over hele landet. Normeringstallene i retsplejeloven skal naturligvis ikke være en hindring for, at denne målsætning kan føres ud i livet. Jeg har derfor ikke nogen indvendinger mod forslaget.

Jeg vil dog på ny gerne påpege, at heller ikke normeringsnotatet lever op til forudsætningen om en ensartet belastning. Jeg tillader mig derfor også at gå ud fra, at vi senest i løbet af sensommeren kan sikre en løsning også af dette problem.

Med venlig hilsen

Søren

Fra: Adam Wolf

Sendt: on 18-02-2009 09:23

Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære præsidenter

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dommernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvingsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens

20-02-2009

bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3
1264 København K.

Tlf. + 45 70 10 33 22

Fax + 45 70 10 44 55

www.domstol.dk

Anette Sørensen

Fra: Margit Østergaard Laub [MGL@domstol.dk]

Sendt: 18. februar 2009 20:55

Til: Adam Wolf; Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Kære Adam

Jeg er ganske enig.

Venlig hilsen

Margit Ø. Laub
Byretspræsident
Retten i Esbjerg

Direkte tlf. 79 13 66 66
Mobil nr. 25 10 79 05

mgl@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg

Fra: Adam Wolf

Sendt: on 18-02-2009 09:23

Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære præsidenter

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dommernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvingsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

20-02-2009

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3
1264 København K.

Tlf. + 45 70 10 33 22

Fax + 45 70 10 44 55

www.domstol.dk

Anette Sørensen

Fra: Adam Wolf [AWO@domstolsstyrelsen.dk]

Sendt: 19. februar 2009 22:13

Til: Niels Juhl

Emne: VS: Byretsdommernormering.doc

Adam Wolf
Direktør

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Dir. tlf. +45 33 92 95 26
awo@domstolsstyrelsen.dk

www.domstol.dk

Fra: Birgitte Holmberg Pedersen

Sendt: on 18-02-2009 15:58

Til: Adam Wolf

Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Kære Adam !
Jeg støtter helt dit forslag.
mvh Birgitte

Birgitte Holmberg Pedersen
Retspræsident

Retten i Helsingør
Prøvestensvej 50
3200 Helsingør
telefon 99684000
direkte telefon 99684010
arbejdmobil 25107910
mail: bhp@domstol.dk

***Bemærk venligst !** E-mails indeholdende officielle henvendelser og sagsrelaterede oplysninger skal ikke sendes til denne e-mail, men kan sendes til post@helsingor.byret.dk*

Fra: Adam Wolf

Sendt: on 18-02-2009 09:23

Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære præsidenter

20-02-2009

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dommernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvingsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

Anette Sørensen

Fra: Bjarne Bjørnskov Jensen [BBJ@domstol.dk]

Sendt: 19. februar 2009 09:54

Til: Adam Wolf; Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Jeg kan helt tiltræde, at problemet skal løses snarest muligt.

venlig hilsen

Bjarne

Bjarne Bjørnskov Jensen
Byretspræsident
Retten i Hillerød
47 33 87 01
bbj@domstol.dk

Fra: Adam Wolf

Sendt: on 18-02-2009 09:23

Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære præsidenter

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dommernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvingsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

20-02-2009

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3
1264 København K.

Tlf. + 45 70 10 33 22

Fax + 45 70 10 44 55

www.domstol.dk

Anette Sørensen

Fra: Adam Wolf [AWO@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 19. februar 2009 22:11
Til: Niels Juhl
Emne: VS: Byretsdommernormering.doc

Adam Wolf
Direktør

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Dir. tlf. +45 33 92 95 26
awo@domstolsstyrelsen.dk

www.domstol.dk

Fra: Karen Thegen
Sendt: to 19-02-2009 11:14
Til: Bjarne Bjørnskov Jensen; Adam Wolf; Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg
Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard
Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Kære alle.

Jeg er også helt enig.

Venlig hilsen

Karen Thegen
Byretspræsident
Retten i Sønderborg

kath@domstol.dk
tlf. 73424121
mobil 25107906

Fra: Bjarne Bjørnskov Jensen
Sendt: to 19-02-2009 09:53
Til: Adam Wolf; Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg
Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard
Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

20-02-2009

Jeg kan helt tiltræde, at problemet skal løses snarest muligt.

venlig hilsen

Bjarne

Bjarne Bjørnskov Jensen
Byretspræsident
Retten i Hillerød
47 33 87 01
bbj@domstol.dk

Fra: Adam Wolf

Sendt: on 18-02-2009 09:23

Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære præsidenter

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dommernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvingsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

20-02-2009

Anette Sørensen

Fra: Adam Wolf [AWO@domstolsstyrelsen.dk]**Sendt:** 19. februar 2009 22:12**Til:** Niels Juhl**Emne:** VS: Byretsdommernormering.docAdam Wolf
Direktør**Domstolsstyrelsen**St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Dir. tlf. +45 33 92 95 26
awo@domstolsstyrelsen.dkwww.domstol.dk

Fra: Torben Goldin**Sendt:** to 19-02-2009 07:22**Til:** Søren Axelsen; Adam Wolf; Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Sørup Hansen; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg**Cc:** Jørgen Lougart**Emne:** SV: Byretsdommernormering.doc

Kære alle

det lyder meget fornuftigt. Men samtidigt bør vi se på dommerfordelingen i Københavns Byret. Efter min mening er der ikke nogen grund til længere at fastholde en fordeling på "90/10" mellem dommere og fuldmægtige i KB. Det hører hjemme i fortiden, hvor byretten havde en helt anden sammensætning og "mission". I dag er Københavns Byret ligestillet med andre byretter med hensyn til rekrutteringsgrundlaget. Københavns Byret må derfor tage sig af sin del af oplæringen af de nye dommerfuldmægtige.

Med venlig hilsen

Torben
Torben Goldin
PræsidentRetten på Frederiksberg
Howitzvej 32
2000 Frederiksberg
Tlf.: 38 14 54 00mobil: 25 13 70 94
mail: tog@domstol.dk

Fra: Søren Axelsen**Sendt:** on 18-02-2009 20:49**Til:** Adam Wolf; Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming

20-02-2009

Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard; Jørgen Lougart; Michael Villemoes Larsen; Pernille Kjærulff

Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Kære Adam.

Københavns Byret har længe kæmpet for, at der for den enkelte dommer skal være den samme arbejdsmæssige belastning over hele landet. Normeringstallene i retsplejeloven skal naturligvis ikke være en hindring for, at denne målsætning kan føres ud i livet. Jeg har derfor ikke nogen indvendinger mod forslaget.

Jeg vil dog på ny gerne påpege, at heller ikke normeringsnotatet lever op til forudsætningen om en ensartet belastning. Jeg tillader mig derfor også at gå ud fra, at vi senest i løbet af sensommeren kan sikre en løsning også af dette problem.

Med venlig hilsen

Søren

Fra: Adam Wolf

Sendt: on 18-02-2009 09:23

Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg

Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard

Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære præsidenter

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dommernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvindsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

20-02-2009

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk
Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

Anette Sørensen

Fra: BjarneChristensen@VestreLandsret.dk
Sendt: 18. februar 2009 15:46
Til: Adam Wolf
Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard; Søren Axelsen; Jørgen Lougart; mai.ahlberg@ag-informatik.dk; POST; JensFeilberg@Shret.dk; dj@vlintern.dk; BentCarlsen@OestreLandsret.dk; Vagn Kastbjerg; Bodil Ruberg; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik S. Stamp; Karen Thegen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Sørup Hansen; Christian Lundblad
Emne: Byretsdømmernormering
Vedhæftede filer: 10S002.DOC

Med venlig hilsen
Bjarne Christensen
Præsident

BjarneChristensen@Vestrelandsret.dk

Vestre Landsret
Gråbrødre Kirkestræde 3,
8800 Viborg
Tlf. + 45 86 62 62 00
www.vestrelandsret.dk

<<10S002.DOC>>

Vestre Landsret
Præsidenten

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K

J.nr. 40A-VL-10-09
Den 18/02-2009

Domstolsstyrelsen har i dag anmodet om en udtalelse om et forslag om, at retsplejeloven ændres således, at der i stedet for 2 kan udnævnes 3 dommere fra landsnormeringen ved de retter, der er nævnt i retsplejelovens § 9, stk. 9 og 10.

Det fremgår, at der ikke sker nogen ændring af antallet af dommerstillinger i landsnormeringen.

Forslaget giver ikke landsretten anledning til bemærkninger.

Denne udtalelse sendes elektronisk.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Anette Sørensen

Fra: Adam Wolf [AWO@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 19. februar 2009 12:06
Til: Niels Juhl
Emne: VS: Byretsdommernormering.doc

Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk
Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

Fra: BentCarlsen@OestreLandsret.dk [mailto:BentCarlsen@OestreLandsret.dk]
Sendt: 19. februar 2009 08:56
Til: Adam Wolf
Emne: SV: Byretsdommernormering.doc

Kære Adam

Forslaget giver ikke Østre Landsret anledning til bemærkninger.

Mvh

Bent

Fra: Adam Wolf [mailto:AWO@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 18. februar 2009 09:23
Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg
Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard
Emne: Byretsdommernormering.doc

Kære præsidenter

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dommernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det

20-02-2009

vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvingsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk
Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

Anette Sørensen

Fra: Adam Wolf [AWO@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 18. februar 2009 09:23
Til: Alex Elisiussen; Anette Rahr Codam; Bent Carlsen; Birgitte Holmberg Pedersen; Bjarne Bjørnskov Jensen; Bjarne Christensen; Bjarne Pedersen; Bodil Ruberg; Christian Lundblad; Flemming Schønnemann; Hardy Brunsgaard Pedersen; Helle Bertung; Henrik Agersnap; Henrik Engell Rhod; Henrik Linde; Henrik S. Stamp; Jens Feilberg; Karen Thegen; Lisbeth Larsen; Margit Østergaard Laub; Niels Otto Jensen; Niels Waage; Otto Bisgaard; Per Holkmann Olsen; Søren Axelsen; Sørup Hansen; Torben Goldin; Torben Melchior; Vagn Kastbjerg
Cc: Gerd Sinding; Niels Juhl; Klaus Rugaard
Emne: Byretsdømmernormering.doc
Vedhæftede filer: Byretsdømmernormering.doc

Kære præsidenter

Som beskrevet i vedlagte notits er vores dømmernormeringsmodel løbet ind i det problem, at flere retter enten allerede er eller snart når loftet for stillinger fra landsnormeringen. Det er naturligvis uholdbart. Omvendt er det vores vurdering, at 2008-tallene endnu ikke afspejler en sådan stabilitet i tallene, at det giver anledning til justeringer af kredsnormeringen - især fordi udvidelser i visse retter ville kræve nedjustering i andre. Derfor foreslår vi, at retsplejeloven justeres, så udsvingsmargin for de små retter hæves med 1 - det svarer til den justering, som allerede skete for de større retter sidste år.

For en ordens skyld bemærkes, at forslaget ikke ændrer ved antallet af dommerstillinger, ligesom det ikke ændrer balancen mellem kredsnormeringer og landsnormeringen, der fortsat udgør 25 stillinger.

Svarfristen på denne høring er meget kort. Hvis ikke vi når den, så kan lovændringen først gennemføres i løbet af efteråret. Vi beklager den korte frist.

Høringen gennemføres af samme grund parallelt i forhold til Dommerforeningen og Domstolsstyrelsens bestyrelse, hvilket er aftalt med Lougart og Grubbe.

Har I spørgsmål er I naturligvis velkomne.

Med venlig hilsen

Adam Wolf
Adam Wolf
Direktør

Direkte + 45 33929526
awo@domstolsstyrelsen.dk
Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

Kære præsidenter

Som bekendt er der i forbindelse med domstolsreformen indført en fleksibel ordning mht. besættelse af et mindre antal dommerstillinger, således at disse stillinger ved ledighed besættes alt efter, hvorledes belastningen er ved de enkelte byretter, jf. retsplejelovens § 9, stk. 12.

Som oplyst i styrelsens mail af 13. februar 2008 har det vist sig, at den hjemmel, som retsplejeloven for tiden indeholder i § 9, stk. 12, 2. pkt., til, der kan udnævnes yderligere 2 dommere ved hver af de retter, der er nævnt i retsplejelovens § 9, stk. 9 og 10, er utilstrækkelig i forhold, hvordan sagsbelastningen for tiden er fordelt ved byretterne.

Konkret står Retten i Viborg til at få udnævnt yderligere en dommer fra landsnormeringen i forhold til den beregningsmodel, som styrelsen anvender ved besættelsen af dommerstillinger efter § 9, stk. 12. Derved vil der efter modellen skulle være udnævnt i alt tre dommere fra landsnormeringen ved Retten i Viborg. Det er imidlertid ikke muligt at udnævne den tredje dommer fra landsnormeringen, da der ikke er hjemmel hertil i retsplejelovens § 9, stk. 12, 2. pkt.

Herudover vil der efter besættelse af de sidste fem stillinger fra landsnormeringen være udnævnt det maksimale antal stillinger fra landsnormeringen ved Retten i Esbjerg og Retten i Nykøbing Falster. En (yderligere) stigning i antallet af civile sager og straffesager vil derfor ikke kunne modsvares af udnævnelse af yderligere dommere ved retten.

På baggrund heraf er det Domstolsstyrelsens opfattelse, at det i forhold til en hensigtsmæssig fordeling af ressourcerne er nødvendigt, at retsplejeloven ændres, således at der i stedet for 2 kan udnævnes 3 dommere fra landsnormeringen ved de retter, der er nævnt i retsplejelovens § 9, stk. 9 og 10. En sådan ændring kan efter styrelsens opfattelse rummes inden for det i forarbejderne til retsplejeloven beskrevne formål med at gøre en del af dommernormeringen ved byretterne fleksibel.

Det bemærkes, at der for så vidt angår de øvrige byretter i 2008 blev gennemført en lignende ændring af § 9, stk. 12, i medfør af lov nr. 495 af 17. juni 2008 om ændring af retsplejeloven (Justering af dommernormeringen ved byretterne mv.)

Vi skal anmode om en udtalelse inden torsdag den 19. februar 2009 kl. 12.

Vi beklager meget den korte tidsfrist, der skyldes, at ændringen så vidt muligt skal nå at indgå i et andet lovforslag, som justitsministeren vil fremsætte i næste uge.

Med venlig hilsen

Adam Wolf

Anette Sørensen

Fra: ChristianReinholdJensen@OestreLandsret.dk
Sendt: 16. februar 2009 15:52
Til: Justitsministeriet; ael@domstol.dk; arc@domstol.dk; Bibliotek@OestreLandsret.dk; bhp@domstol.dk; bbj@domstol.dk; BjarneChristensen@VestreLandsret.dk; bjp@domstol.dk; flsc@domstol.dk; hag@domstol.dk; her@domstol.dk; henli@domstol.dk; JensFeilberg@Shret.dk; jlo@domstol.dk; lil@domstol.dk; mai.ahlberg@ag-informatik.dk; nwa@domstol.dk; sax@domstol.dk; tog@domstol.dk
Emne: Høringssvar videokommunikation m.v.
Vedhæftede filer: 2009 740 0336 høringssvar.doc

2009 740 0336
høringssvar.doc ... <<2009 740 0336 høringssvar.doc>>

Med venlig hilsen

Christian Reinhold
Chefsekretær
Direkte: + 45 33 97 06 82
Mobil: + 45 23 71 30 32 + 60 86 72 72
ChristianReinholdJensen@OestreLandsret.dk

Østre Landsrets Sekretariat
Bredgade 59
1260 København K.
Tlf.: + 45 33 97 02 00
Fax: + 45 33 14 58 22
www.OestreLandsret.dk

Akt.nr. 17

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2009 NR. 740-0336

Østre Landsret
Præsidenten

Den 16/02-2009
J.nr. 40A-ØL-4-09

Justitsministeriets
lovafdeling
Slotholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 29. januar 2009 (sagsnr. 2009-740-0336) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet til lovforslag ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Østre Landsret
Præsidenten

Jmt. Mdt.
18 FEB. 2009

Den 16/02-2009
J.nr. 40A-ØL-4-09

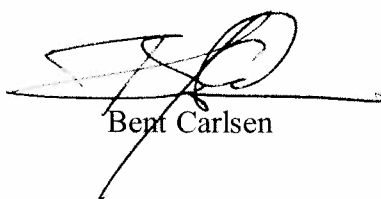
Justitsministeriets
lovafdeling
Slotholmsgade 10
1216 København K

Proes

Justitsministeriet har ved brev af 29. januar 2009 (sagsnr. 2009-740-0336) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet til lovforslag ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Akt.nr.22

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2009 NR. -740-0336

Anette Sørensen

Fra: Else Dankau [dankau@mail.dk]
Sendt: 16. februar 2009 14:43
Til: Justitsministeriet
Cc: Else Dankau Christensen; Finn Nielsen; Lisbeth Vedel Jensen; Marianne Andersen; Marianne Andersen; Tommy Brogaard; Hans Bundesen; Kate Kengen; Svend Erik Kristoffersen
Emne: Re: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven

Kære Maj-Britt Skjoldan

På vegne af Domstolenes Tjenestemandsförening kan jeg hermed fremsende foreningens høringsvar til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernomerung).

Under henvisning til Retsplejerådets udtalelse af 15. december 2008 om videokommunikation ved fristforlængelser, og de erfaringer som embederne, der har været med i forsøget har gjort, kan Domstolenes Tjenestemandsförening tilslutte sig Justitsministeriets forslag til ændring af retsplejeloven, ligesom den foreslåede ændring vedrørende landsdommernomerung som anbefales af Domstolsstyrelsen findes hensigtsmæssig set i forhold til den ændrede instansordning.

Med venlig hilsen

Else Dankau

Domstolenes Tjenestemandsförening

----- Original meddelelse -----

Fra: Justitsministeriet Departementet - Justitsministeriet Departementet <jm@jm.dk>
Til: samfund@advocom.dk <samfund@advocom.dk>, rigsadvokaten@ankl.dk <rigsadvokaten@ankl.dk>, hk@hk.dk <hk@hk.dk>, politi@politi.dk <politi@politi.dk>, LASNI@domstol.dk <LASNI@domstol.dk>, mas@djoef.dk <mas@djoef.dk>, bjorn.elmquist@advokathca.dk <bjorn.elmquist@advokathca.dk>, post@kobenhavn.byret.dk <post@kobenhavn.byret.dk>, djoef@djoef.dk <djoef@djoef.dk>, mail@politiforbundet.dk <mail@politiforbundet.dk>, hhk@danskeadvokater.dk <hhk@danskeadvokater.dk>, er@homannlaw.dk <er@homannlaw.dk>, gat@ankl.dk <gat@ankl.dk>, dankau@mail.dk <dankau@mail.dk>, post@retssikkerheds-fonden.dk <post@retssikkerheds-fonden.dk>, center@humanrights.dk <center@humanrights.dk>
Cc: £JOURFormueretskontoret (951s06) <951s06@jm.dk>
Dato: Tor, 29. jan 2009 15:08
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven

Høringsfristen er rettelig **den 16. februar 2009** og ikke den 16. januar 2009, som anført i det tidligere fremsendte høringsbrev.

Fra: Justitsministeriet
Sendt: 29. januar 2009 13:40
Til: 'samfund@advocom.dk'; 'rigsadvokaten@ankl.dk'; 'hk@hk.dk'; 'politi@politi.dk'; 'LASNI@domstol.dk'; 'mas@djoef.dk'; 'bjorn.elmquist@advokathca.dk'; 'post@kobenhavn.byret.dk'; 'djoef@djoef.dk'; 'mail@politiforbundet.dk'; 'hhk@danskeadvokater.dk'; 'er@homannlaw.dk'; 'gat@ankl.dk'; 'dankau@mail.dk'; 'post@retssikkerheds-fonden.dk'; 'center@humanrights.dk'
Cc: £JOURFormueretskontoret (951s06)

Akt.nr.15

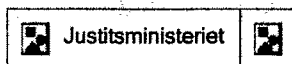
Justitsministeriet
 Lovafdelingen

2009 NR. 740-0334

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven

Se venligst vedhæftede filer

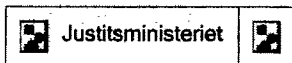
Med venlig hilsen

Anette Sørensen
Overassistent

Tlf.: 7226 8711
Mail: ans@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Anette Sørensen
Overassistent

Tlf.: 7226 8711
Mail: ans@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Procesretskontoret

Den 9. februar 2009
J.nr.: 2009-000-91
Sagsbehandler: EJ/uw

BUDGET OG LOGISTIK

Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Direkte: 4515 2102

Telefax: 4515 0018

Web: www.politi.dk

Ved et brev af 29. januar 2009 (sagsnr. 2009-740-0336) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse over et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (videokommunikation ved fristforlængelser mv.)

Rigspolitiet kan meget anbefale en gennemførelse af det foreliggende udkast til ændring af retsplejeloven om videokonferencer ved fristforlængelser.

Med venlig hilsen

Jens Henrik Højbjerg
rigspolitichef

Proce

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. Mdt.
19 FEB. 2009

DATO 16. februar 2009

JOURNAL NR.

RA-2009-510-0005

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: CTA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 29. januar 2009 (j.nr. 2009-740-0336) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

I den anledning har jeg anmodet samtlige statsadvokater og politidirektører om eventuelle bemærkninger til udkastet.

I de modtagne høringssvar er der støtte til den foreslåede lovændring, idet det vil medføre en betydelig ressourcebesparelse for politiet og anklagemyndigheden, hvis sigtede ikke skal transporteres til og fra retsmøde, og hvis anklageren kan deltage i et retsmøde via videoforbindelse, hvis sigtede ligeledes deltager ved videoforbindelse.

Midt- og Vestsjællands Politi har i den forbindelse oplyst, at de i gennemsnit har ca. 100 varetægtsfængslede anbragt i arresthuse og sikrede ungdomsinstitutioner ikke alene på Sjælland, Lolland og Falster, men også på Fyn og i Jylland, og at der anvendes betydelige ressourcer til transport af arrestanter til og fra retsmøder om fristforlængelse, der foregår ved retterne i Holbæk og Roskilde.

Rigsadvokaten, der har deltaget ved overvejelserne i Retsplejerådet om rådets udtalelse, kan ligeledes støtte forslaget.

På baggrund af de indkomne høringssvar har rigsadvokaturen følgende bemærkninger til forslaget:

Akt.nr25

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2009 NR. 740 - 0336

1. Det fremgår af forslaget til § 748 b, stk. 3, at retten kan tillade, at anklageren deltager i et retsmøde om fristforlængelse ved anvendelse af telekommunikation med billede i tilfælde, hvor sigtede deltager i retsmødet på denne måde, eller hvor sigtede ikke deltager i et retsmøde om fristforlængelse.

Det bør efter rigsadvokatens opfattelse fremgå af lovforslaget, at denne bestemmelse ikke berører den adgang til at forlænge en varetægtsfængsling uden tilstedeværelse af hverken sigtede, forsvarer eller anklageren, som i dag anvendes i praksis i tilfælde, hvor den sigtede i medfør af bestemmelsen i retsplejelovens § 767, stk. 1, sidste pkt., har givet afkald på fremstilling i retsmødet.

RIGSADVOKATEN

2. Flere politidirektører har peget på, at forslaget til § 748 a, stk. 3, nr. 3, og til § 748 b, stk. 3, nr. 2, om, at der "i øvrigt foreligger særlige grunde" til at tillade anklagerens deltagelse ved telekommunikation med billede i et retsmøde, forekommer unødvendigt ved siden af kravet i § 748 a, stk. 3, nr. 2, og § 748 b, stk. 3, nr. 1, om, at retten finder anklagerens deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede forsvarlig.

SIDE 2

Det kan på den baggrund overvejes, om det i lovforslagets bemærkninger bør angives, at der i almindelighed ikke skal stilles strenge krav til disse særlige grunde, idet det dog samtidig bør være forudsat, at anklageren kommer til stede i retten i de tilfælde, hvor der ikke er nogen væsentlig ressourcemæssig besparelse ved deltagelse via videoforbindelse.

3. En politidirektør har peget på, at videokommunikationsudstyr ikke alene bør installeres i arresthuse, men også i de sikrede ungdomsinstitutioner og i retspsykiatriske hospitalsafdelinger, hvis det fulde udbytte af ordningen skal opnås.

Det fremgår af forslaget til § 748 b, at bestemmelsen også omfatter fristforlængelser i forbindelse med anden frihedsberøvende foranstaltning efter kapitel 70. Bestemmelsen kan således også anvendes, når arrestanter er anbragt i varetægtssurrogat.

Det kan dog overvejes at indføje i lovforslagets bemærkninger, at sigtedes deltagelse i et retsmøde om fristforlængelse ved videokommunikation med billede i disse tilfælde kan foregå f.eks. fra en nærtliggende politistation eller et arresthus, og at det på længere sigt kan blive aktuelt også at etablere videoudstyr på sådanne institutioner.

På rigsadvokatens vegne

Hanne Schmidt

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

jm@jm.dk

DATO: 20. februar 2009
J.NR.: 04-014202-09-0146
REF.: rmm-hfe

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernomerung)

Ved e-mail af 29. januar 2009 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet på et møde i Advokatrådet, hvorefter rådet skal bemærke følgende:

Efter lovforslaget skal retten have mulighed for at træffe afgørelse om, at retsmøder med henblik på forlængelse af varetægtsfængsling kan gennemføres ved brug af videokommunikation, uden at der foreligger samtykke fra den varetægtsfængslede.

Herved fjernes en væsentlig beskyttelse af den sigtede.

Uanset at den teknologiske udvikling har medført, at afvikling af videomøder kan foregå mere betryggende end tidligere, finder Advokatrådet, at der i de tilfælde, hvor sigtede ønsker personligt at møde frem, kun bør gennemføres begrænsninger i denne adgang, hvis der foreligger særdeles tungtvejende grunde. Advokatrådet finder det ikke godtgjort, at de grunde, der motiverer forslaget om at berøve sigtede retten til at være til stede, i sig selv kan anses for tungtvejende.

Advokatrådet skal fremhæve, at adgangen til at møde frem for en dommer med deltagelse af alle sagens aktører er det optimale, idet den umiddelbare kommunikation, verbal som nonverbal, tilgodeses når den sigtede fremstilles personligt for retten. Hvis forslaget gennemføres, vil forsvareren være ude af stand til at følge med i – og om nødvendigt påtale – navnlig den nonverbale dialog mv. der måtte foregå enten i retten, eller hvis forsvareren sidder der, da på det sted, hvor sigtede er indsat. Forsvareren berøves således enten muligheden for at opfange de non-verbale signaler mellem anklager og dommer, eller muligheden for at kontrollere, at den sigtede ikke udsættes for utilbørligt pres. Advokatrådet skal understrege, at rådet i almindelighed har tillid til, at der ikke er behov for, at forsvareren må gribe ind over for sådanne

handlinger, men rådet finder, at det er en grundlæggende sikring af retssystemet, at muligheden består, og at sigtede, hvis denne ønsker det, har ret til at være til stede, når dommeren træffer sin afgørelse. Advokatrådet finder således, at der ved en stillingtagen til forslaget ikke alene bør skeles til de økonomiske konsekvenser, men også inddrages hensynet til en sikring af sigtedes rettigheder og hensynet til, at processen for sigtede fremtræder som retfærdig.

I Retsplejerådets betænkning 1401 fra 2001 var det Retsplejerådets indstilling, at varetægtsfængsling er så alvorligt et indgreb, at reglerne om, hvornår en arrestant har krav på at være til stede i retten ved afgørelser om forlængelse af varetægtsfængsling, ikke burde ændres.

Der er efterfølgende gennemført forskellige forsøg med videokommunikation, og på baggrund af erfaringerne med disse forsøg, har Retsplejerådet med en række forbehold ændret sin indstilling.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og af evalueringen af pilotforsøget, at de gennemførte forsøg med videokommunikation primært har haft til formål at undersøge, om det i dag teknisk er muligt at gennemføre retsmøder ved brug af videokommunikation på tilfredsstillende måde. Det anføres desuden i evalueringsrapporten, at pilotperioden har været for kort, og at man derfor ikke har haft mulighed for at vurdere alle aspekter af videoafhøringen/mødeformen. Grundlaget for at indføre videokommunikation synes derfor stadig spinkelt.

Af disse grunde må Advokatrådet af hensyn til den sigtedes retssikkerhed vende sig imod en gennemførelse af forslaget. Advokatrådet finder det således retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at sigtede mister retten til at være til stede under en retshandling af så indgribende karakter som en fristforlængelse er udtryk for.

Som lovforslaget er formuleret og begrundet, er det bærende fundament for ønsket om at fravige udgangspunktet om personligt fremmøde, at der ved videotransmitterede retsmøder vil kunne spares mange ressourcer, som ellers anvendes til transport og bevogtning. Som nævnt, finder Advokatrådet ikke, at hensynet til ressourceforbruget er tungerevejende end hensynet til sigtedes ret til at være til stede, når dommeren træffer indgribende beslutninger.

Hertil kommer, at ressourcebesparelsen ikke fuldt ud er afdækket.

Advokatrådet anerkender, at der vil kunne spares ressourcer hos politiet, hvis forslaget gennemføres. Advokatrådet savner imidlertid en nærmere redegørelse for, hvorvidt forslaget samlet set medfører nævneværdige besparelser for staten.

Det fremgår ikke af bemærkningerne til lovforslaget, om det er undersøgt, hvor mange ressourcer den foreslåede ordning vil kunne spare. Under kapitel 4 "Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser" er der ikke anført noget.

Eftersom ressourcebesparelser er det eneste og afgørende argument for ønsket om at fravige udgangspunktet om den personlige fremstilling for en dommer, er det Advokatrådets opfattelse, at lovforslaget bør indeholde beregninger over, hvilke ressourcebesparelser lovforslaget vil medføre, og i givet fald, hvor store disse besparelser vil være.

Advokatrådet skal i den forbindelse fremhæve, at forslaget vil indebære en forøgelse af udgifterne til honoraret til den sigtedes forsvarer, idet forsvareren vil skulle transportere sig til det sted, hvor sigtede er indsat. Eventuelt øgede udgifter i forbindelse med forsvaret bør derfor tages i betragtning.

Advokatrådet skal desuden fremhæve, at forøgede omkostninger til forsvaret kan ende med at skulle betales af den sigtede. I de tilfælde, hvor sigtede dømmes for forholdet, skal sigtede normalt betale sagens omkostninger. Der kan i den forbindelse efter Advokatrådets opfattelse navnlig stilles spørgsmål ved rimeligheden af, at udgiften for den sigtede vil afhænge af, hvor varetægtsfængslingen finder sted, da sigtede ikke har indflydelse på det spørgsmål.

I relation til ressourcemæssige besparelser for forsvarere og anklagere er udgangspunktet i lovforslaget, at anklageren skal give møde i retten og forsvareren skal give møde samme sted som den varetægtsfængslede. For anklageren vil der således ikke være nogen besparelse og for forsvareren vil der kun være en besparelse, hvis forsvareren er tættere på den varetægtsfængslede end på retten, hvilket formentlig kun yderst sjældent vil være tilfældet, idet ordningen primært må forventes anvendt i sager, hvor den varetægtsfængslede er anbragt langt fra retten og dermed også typisk langt fra forsvareren. I relation til forsvareren må der derfor antages at være tale om en forøgelse af rejseomkostningerne, hvis ordningen bliver indført.

De ressourcemæssige besparelser der tænkes på, må således primært relatere sig til fængselspersonalet og politiet i forbindelse med transport og bevogtning.

Vedrørende bevogtning under selve fristforlængelsen fastsætter retten som udgangspunkt ti minutter til gennemførelse af en normal fristforlængelse, hvorfor selve bevogtningen under fristforlængelsen er af begrænset varighed.

Hvis der er tale om en fristforlængelse af længere varighed, vil det typisk være fordi, der er behov for en afhøring af den varetægtsfængslede, eller fordi der skal tages stilling til begæringer eller andre vigtigere elementer i sagens forberedelse. Forslagets § 748 b, stk. 1, 3 pkt. betyder, at retsplejelovens § 192 finder anvendelse, hvis sigtede skal afgive forklaring. Den bevogtningsmæssige besparelse må således forventes alene at relatere til de kortere fristforlængelser.

Vedrørende transport til og fra retsmødet er Danmarks geografiske udstrækning formentlig ikke større end, at transporten i de fleste tilfælde vil være forholdsvis begrænset. Som det fremgår af retsplejelovens § 770, stk. 2, er udgangspunktet tillige,

at varetægtsfængslede så vidt det er muligt skal anbringes i varetægtsfængsel, hvor straffesagen behandles. I det omfang dette udgangspunkt følges, vil transporten således være minimal. I det omfang dette udgangspunkt ikke følges, er det Advokatrådets opfattelse, at problemet snarere bør løses ved at regulere placeringen af de varetægtsfængslede, således at lovens udgangspunkt i højere grad tilstræbes efterlevet.

I de situationer hvor forsvareren efter en grundlovsvagt har flere fristforlængelser samme dag, hvor klienterne sidder i forskellige fængsler kan det være en praktisk umulighed at være til stede i fængslet. I denne situation anbefaler Advokatrådet, at fristforlængelse ved hjælp af videokommunikation undlades.

Såfremt forslaget vedtages til trods for disse betænkeligheder bemærker Advokatrådet følgende:

Advokatrådet finder, at det er afgørende, at fortroligheden mellem forsvarer og klient under retsmødet sikres inden forsøgsordningen gøres obligatorisk. Det gælder både den mundtlige og den skriftlige kommunikation.

Det fremgår af Devoteam Consultings evaluering af pilotforsøget med videomøder i domstolene af den 28 februar 2008 s. 33, at man ikke kan tale fortroligt i lokalet uden at andre hører med, idet mikrofonen opfanger selv en stille samtale mellem to forsvarere. I de tilfælde hvor forsvarer og klient ikke befinder sig i samme lokale bør det desuden sikres at der kan ske fortrolig overførsel af dokumenter mellem forsvarer og klient.

Som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget er varetægtsfængsling et meget alvorligt indgreb. Advokatrådet er især betænkelig ved anvendelse af videomødeformen i sager om fristforlængelser af isolationsfængslede, der i medfør af forslaget kan få isolationsfængslingen forlænget i op til 6 måneder uden personligt at møde en dommer.

Det fremgår af evalueringsrapporten s. 33 at parterne ikke nødvendigvis kan opnå øjenkontakt med personerne i den anden ende, hvilket må være en forudsætning for at forslaget kan vedtages.

Evalueringsrapporten peger på, at videomødeformen kan være meget velegnet til fristforlængelsesmøder, navnlig ved genindættelser, men at de vil være mindre egnede til situationer, hvor der skal gennemføres egentligt efterforskningsforhør. Dette bør give anledning til overvejelse af hensigtsmæssigheden af forslagets § 748 b, stk.1, pkt. 3 hvorefter 192 finder anvendelse, hvis sigtede skal afgive forklaring. Reservationen bør i alle tilfælde fremgå af bemærkningerne til forslaget.

Advokatrådet finder endvidere, at det bør præciseres, hvilke betingelser der skal være opfyldt, før den foreslåede retsmødeform kan anses for 'ubetænkelig,' ligesom der

bør indføres en grænse for, hvor ofte den samme varetægtsarrestant kan blive afskåret fra personligt fremmøde i retten.

Yderligere er det Advokatrådets opfattelse, at såfremt der indføres et regelsæt, hvor retsmøder om fristforlængelser kan gennemføres ved brug af videokommunikation, uden at der er krav om samtykke fra den varetægtsfængslede, bør der i tilknytning til loven som minimum indføres bestemmelser om hvilke tekniske krav, der skal stilles til det tekniske udstyr. I denne forbindelse henvises til Retsplejerådets bemærkninger om, at den varetægtsfængslede bør have mulighed for at kunne se alle deltagere i retsmødet med videre.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

18. februar 2009

H. C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Telefon 33 43 70 00
hhk@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Justitsministeriet har den 29. januar 2009 (j.nr. 2009-740-0336) sendt udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Lovforslaget går navnlig ud på at give mulighed for uden sigtedes samtykke at anvende telekommunikation ved billede (videokommunikation) ved retsmøder om forlængelse af varetægtsfængsling eller andre frihedsberøvende foranstaltninger efter retsplejelovens kapitel 70.

Denne del af lovforslaget bygger på Retsplejerådets udtalelse af 15. december 2008 om anvendelse af telekommunikation med billede ved retsmøder om forlængelse af varetægtsfængsling.

I den anledning skal Danske Advokater bemærke, at man er bekendt med Landsforeningen af Beskikkede Advokaters høringssvar af 16. februar 2009, hvortil der henvises.

Danske Advokater skal i den forbindelse henvise til de mere praktiske hensyn i forhold til forsvareren, som landsforeningen har peget på i sit høringssvar.

Danske Advokater er opmærksom på muligheden for eventuelle tilpasninger i lyset af den teknologiske udvikling og på de i bemærkningerne omtalte besparelsesmuligheder, men er enig med Landsforeningen af Beskikkede Advokater i, at der bør indhøstes et endnu bredere erfaringsgrundlag, inden

man i givet fald etablerer mulighed for uden sigtedes samtykke at anvende videokommunikation ved fristforlængelser.

Venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør/retschef

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Fax nr. 33 93 35 10

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Amagertorv 11
16. februar 2009
JLP/HS/tv
Direkte tlf.: 33 36 70 44

Vedr.: Sagsnr. 2009-740-0036 - Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Justitsministeriet har med skrivelse af 29. januar 2009 anmodet om Landsforeningen af Beskikkede Advokaters bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Lovforslaget har været drøftet i Landsforeningens bestyrelse, der herefter kan udtale:

Lovforslagets væsentligste hovedindhold (§ 748 b) er, at give mulighed for at afholde retsmøder om forlængelse af varetægtsfængsling eller andre frihedsberøvende foranstaltninger efter retsplejelovens kap. 70, ved anvendelse af telekommunikation med billede (videokommunikation) i tilfælde, hvor sigtede ikke har givet sit samtykke hertil. Lovforslaget bygger på Retsplejerådets udtalelse af 15. december 2008, om anvendelse af telekommunikation med billede, ved retsmøder om forlængelse af varetægtsfængsling.

Herudover indebærer lovforslaget, at de generelle regler om videokommunikation under efterforskning, der blev vedtaget som led i politi- og domstolsreformen, men som endnu ikke er trådt i kraft, af lovtekniske grunde flyttes til en selvstændig bestemmelse i § 748 a, i sammenhæng med de foreslåede nye regler om videokommunikation ved fristforlængelser. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det forventes at de generelle regler om videokommunikation ved domstolene sættes i kraft den 1. oktober 2009.

Landsforeningen finder anledning til at bemærke, at der for indeværende er indhøstet få erfaringer ved de forsøgsordninger der har været iværksat. Erfaringsgrundlaget herfra forekommer ikke Landsforeningen for tilstrækkelig repræsentativt til, at der på nuværende tidspunkt skal foretages nye lovgivningsmæssige initiativer til at udvide området for anvendelse af videokommunikation, således som lovforslagets § 748 b forudsætter. Den foreslåede bestemmelse i § 748 b vedrører alene retsmøder, hvor der skal tages stilling til forlængelse af fristen for varetægtsfængsling, herunder

Akt.nr. 16

varetægtsfængsling i isolation eller anden frihedsberøvende foranstaltning, efter retsplejelovens kap. 70.

Det er Landsforeningens opfattelse, at der i de tilfælde, hvor det skønnes, at retsmødet til behandling af fristforlængelsen vil være af mere formel karakter, gives der i dag et såkaldt "fristforlængerbrev" fra sigtede og forsvareren, hvori der meddeles samtykke til forlængelse af fængslingsfristen, med et givent antal uger. Således er der allerede i dag et ikke ubetydeligt antal retsmøder, der på denne måde falder bort, ved at der er meddelt en skriftlig forlængelse forud for retsmødet. Fristforlængelser, hvor der ikke foreligger en skriftlig forlængelse, er efter Landsforeningens opfattelse generelt udtryk for, at retsmødet skal afholdes i retten, med henblik på rettens stillingtagen til anklagemyndighedens begæring om fortsat varetægtsfængsling og forsvarerens bemærkninger hertil.

Efter lovforslagets § 748 b, stk. 2, 1. pkt., skal forsvareren, når sigtede deltager i et retsmøde om fristforlængelse ved anvendelse af telekommunikation med billede, deltage i retsmødet på samme sted som sigtede, med mindre retten finder det ubetænkeligt, at forsvareren i stedet møder frem i retten eller deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end sigtede.

Landsforeningen bemærker hertil, at udgangspunktet ifølge lovforslaget er, at forsvareren befinder sig samme sted som sigtede, d.v.s. som udgangspunkt i arresthuset eller institutionen. Efter Landsforeningens opfattelse indebærer dette en række utilsigtede følgevirkninger, dels af retssikkerhedsmæssig karakter, dels af praktisk karakter, for forsvarerens tilrettelæggelse af sit arbejde.

Reelt indebærer lovforslaget, at det ikke er sigtede der skal indtransporteres til retten, af Kriminalforsorgen eller politiet, men nu forsvareren der skal lade sig transportere til arresthuset. Idet anvendelsen af videokommunikation, som udgangspunkt er baseret på et ønske om at spare ressourcer ved en unødigt transport af sigtede og idet der i hvert fald for så vidt angår Storkøbenhavn, i mange tilfælde vil være tale om, at sigtede er placeret i arresthuse rundt omkring på Sjælland, selvom sagen behandles ved en af retterne i hovedstadsområdet, vil det indebære betydelig transporttid for forsvareren. Ofte har forsvareren fra en dommervagt flere sigtede i forskellige sagskomplekser, hvis frister udløber på samme dag, idet retterne som udgangspunkt varetægtsfængsler og senere fristforlænger i bestemte forudlagte kadencer, af hensyn til rettens tilrettelæggelse af arbejdet. Et system, hvor forsvareren forudsættes at være til stede på det sted, hvor sigtede befinder sig, vil således vanskeliggøre, for ikke at sige umuliggøre, at forsvareren samme dag og på næsten samme tidspunkt, vil kunne deltage i et umiddelbart efterfølgende retsmøde i den pågældende ret. Systemet vil nødvendiggøre, at den pågældende forsvarer, må lade sig repræsentere ved en anden forsvarer i et ikke uvæsentligt omfang. En substituering, som hverken domstolene eller forsvarerne generelt ønsker at acceptere, idet hvervet som beskikket forsvarer er personligt og skal udføres af den pågældende forsvarer, som udgangspunkt.

Dette er tillige retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, for så vidt angår de øvrige klienter, hvis interesser forsvareren skal varetage på samme tidspunkt den samme dag og normalt i umiddelbar forlængelse af det forrige retsmøde, hvilket, sammenholdt med det praktiske i arbejdets tilrettelæggelse, ikke ud fra en samlet ressourcemæssig vurdering kan anbefales.

Lovforslaget tager ikke stilling til, hvor en eventuel tolk skal befinde sig under retsmødet, hvorved bemærkes, at tilsvarende transportmæssige problemer vil gøre sig gældende for tolken.

Det må i øvrigt forventes, at samme arrest samme formiddag skal servicere flere retskredse med videokommunikation. Hvorledes dette praktisk skal kunne lade sig gøre synes ikke afklaret.

Endvidere kan Landsforeningen anføre, at det ikke er en løsning at lade forsvarerne være til stede i retslokalet og dermed lade den sigtede være alene i det videolokale, der er indrettet i arresthuset eller institutionen. Landsforeningen er således enig i Retsplejerådets bemærkninger, side 31-32, som Justitsministeriet har tilsluttet sig, hvor det anføres, at det er en ufravigelig forudsætning, at sigtede og forsvareren har adgang til en direkte og fortrolig kommunikation og at denne skal sikres ved særlige foranstaltninger, f.eks. ved at de begge har mulighed for at gå til et tilstødende lokale og derfra tale uforstyrret sammen, via en særskilt og ikke overvåget telefon- eller videoforbindelse. Med henvisning til Menneskerettighedsdomstolens dom af 13. juni 2007 i sagen *Castravet vs. Moldova* vil det også være en forudsætning, at arrestanten og forsvareren har adgang til at udveksle dokumenter i fortrolighed, f.eks. via en opsætning af videoudstyr, der tillader dokumentfremvisning. Landsforeningen er således enig med Retsplejerådet i, at det ikke vil være en løsning at træffe bestemmelse om, at forsvareren ikke skal befinde sig samme sted som sigtede.

Uagtet, at lovforslaget ikke finder anvendelse ved grundlovsforhør og heller ikke finder anvendelse for retsmøder, hvor der skal tages stilling til forlængelse af en varetægtsfængsling eller en varetægtsfængsling i isolation, udover de frister som er nævnt i § 768 a, stk. 1 og 2 og § 770 c, stk. 3-5, eller når kæremål behandles mundtligt efter § 767, stk. 4 og § 770 e, finder Landsforeningen at måtte udtale sig imod lovforslaget. Landsforeningen anbefaler, at der indhøstes et væsentlig bredere erfaringsgrundlag når og såfremt ikrafttrædelse af den nuværende § 748, stk. 8-10 (lovforslagets § 748 a) har været gældende i f.eks. en 3-årig periode. Først herefter bør der tages initiativ til en så væsentlig udvidelse af området for videokommunikation, såfremt erfaringsgrundlaget begrundet dette.

Landsforeningen finder ikke grundlag for at udtale sig vedrørende lovforslagets § 1, nr. 1, om ændring af retsplejelovens § 5, stk. 2, 1. pkt., angående landsdommernormering.

På bestyrelsens vegne

Henrik Stagetom

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret
E-mails til jm@jm.dk

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 17/2-09
J.NR.
540.30.20163

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering)

1. Baggrund

Institut for Menneskerettigheder har den 30. januar 2009 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering) med anmodning om en udtalelse vedrørende udkastet. Instituttet har alene bemærkninger af menneskeretlig karakter til den del af lovforslaget, som vedrører videokommunikation ved fristforlængelser.

2. Vurderingsgrundlag

Der henvises til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 5, stk. 1, litra c, og artikel 5, stk. 3, ("stille ham for den kompetente retlige myndighed" og "uførtøvet stilles for en dommer"), som omhandler anholdelse eller anden frihedsberøvelse, samt til artikel 6, stk.1, ("ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden for en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol"). Derudover henvises til artikel 9 i FN's Konvention om Civile og Politiske Rettigheder.

Sveriges erfaring med brug af videokonference

Sverige har, som anført i Retsplejerådets udtalelse af 15. december 2008, side 18 ff., indført en mulighed for brug af videokonference i både civile sager og straffesager, selvom hovedreglen fortsat er, at en person, som skal deltage i et retsmøde, skal være *fysisk* til stede i retssalen. Samtidigt er princippet om frivillighed forladt, men retten bør ifølge bemærkningerne normalt tage hensyn til parternes holdning til dette spørgsmål. Særligt for så vidt angår forholdet til EMRK, fremgår det af bemærkningerne (prop. 2004/05:131, s. 89 f.), at forholdet til menneskeretten har været debatteret, herunder kravet i EMRK art. 5, stk. 3, hvorefter den, som er mistænkt for en forbrydelse, skal stilles for en dommer. Den svenske rättegångsbalkens § 10 indeholder i lighed med retsplejelovens § 32 c en bestem-

melse om at den, der efter rettens tilladelse deltager i et retsmøde ved anvendelse af videokommunikation mv., anses som deltager i retsmødet på samme måde som ved personligt fremmøde. På denne baggrund og under henvisning til en tidligere regeringsudtalelse anses deltagelse i et retsmøde ved hjælp af lyd- og billedoverførelsteknik ikke at indebære en krænkelse af princippet om, at den mistænkte/tiltale skal stilles for en dommer i overensstemmelse med kravene i EMRK.

Norges forsøgsordning, som er begrænset til fristforlængelser af varetægtsarrestanter og tilståelsessager, forudsætter sigtedes samtykke.

Regulering af videokonferencer i forbindelse med retssager

Flere af de af EU vedtagne retsakter forudsætter anvendelsen af videokonferencer i forbindelse med retssager.¹ EU-Kommissionen og Europaparlamentet har ved flere lejligheder understreget betydningen af brug af *e-justice*, herunder brugen af videokonferencer. Der kan bl.a. henvises til Kommissionens meddelelse af 30. maj 2008 med titlen "På vej mod en EU-strategi for e-justice" (KOM(2008)0329) SEC(2008)1947 SEC(2008)1944. Denne meddelelse omhandler i punkt 4.2.3. anvendelsen af videokonferencer, og det fremgår heraf, at der bør sættes ind på at tilskynde retsmyndighederne til at anvende denne nye teknologi i forbindelse med grænseoverskridende retssager både på det civile og det strafferetlige område. Europaparlamentets udtalelse fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Andre Anliggender indeholder henstillinger til Kommissionen om e-justice 2008/2125 (INI), og punkt 7 indeholder et særligt afsnit om brugen af videokonferencer. Afhøring af en sigtet/tiltalt ved hjælp af videokommunikation, kan imidlertid kun ske med den tiltaltes samtykke.

Anden tillægsprotokol (CETS No.: 182) til den Europæiske Konvention om gensidig retshjælp i straffesager (CETS No.: 30) indeholder i artikel 9, stk. 8, en mulighed for anvendelse af videokonference under visse nærmere angivne omstændigheder, men også her er sigtedes eller tiltaltes samtykke en forudsætning for anvendelsen.

3. Instituttets vurdering

Instituttet finder i overensstemmelse med Retsplejerådet, at varetægtsfængsling, andre frihedsberøvende foranstaltninger og isolation må anses for at være de alvorligste og mest indgribende straffeprocessuelle tvangsindgreb, hvorfor der må udvises forsigtighed med at indskrænke retssikkerhedsmæssige garantier.

Det menneskeretlige udgangspunkt, jf. EMRK artikel 5, stk. 3, er, at den frihedsberøvede har et krav på at "blive stillet for en dommer". Det bagvedliggende hensyn er, at beskytte den personlige frihed og beskytte individet mod vilkårlig, hemmelig eller uberettiget frihedsberøvelse eller varetægtsfængsling. Denne grund-

¹ Se vedr. det strafferetlige område bl.a. Konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (art. 10), rammeafgørelse 2001/220/RIA af 15. marts 2001 (art. 11, stk. 1), direktiv 2004/80/EF (artikel 9)

læggende retssikkerhedsmæssige garanti sikres ved, at den frihedsberøvede personligt kan deltage i processen, herunder at registrere, hvad der foregår, udtale sig og kommunikerede med sin forsvarer. Det bemærkes indledningsvist, at Retsplejerådet i betænkning 1401/2001 i 2001 ikke kunne støtte anvendelse af videomøder som alternativt til personligt fremmøde med den begrundelse, at forlængelse af varetægtsfængsling måtte anses for et alvorligt straffeprocessuelt tvangsindgreb.

Derudover bemærkes det, at Retsplejerådet har ændret sin vurdering og nu finder, at de teknologiske forudsætninger for en tilfredsstillende billed- og lyd kvalitet er til stede, således at Retsplejerådet i dag finder, at det vil være forsvarligt at tillade brug af videokommunikation ved fristforlængelser i videre omfang end foreslået i betænkning 1401/2001. Endeligt har Retsplejerådet en række bemærkninger om implementeringen af den foreslåede brug af videokommunikation.

Instituttet lægger særligt til grund, at ” Sigtedes deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede kun kan ske, når det er ubetænkeligt henset formålet med retsmødet og sagens øvrige omstændigheder. Dette er en konkret vurdering, og i den indgår sigtedes og forsvarerens begrundelse for et ønske om sigtedes personlige deltagelse”. Derudover lægger Instituttet vægt på, at der udelukkende er tale om *fristforlængelser* af varetægtsfængslede eller andre frihedsberøvede personer efter kapitel 70, hvor der typisk alene er tale om at tage stilling til, om betingelserne for fortsat frihedsberøvelse stadig er opfyldt. Hvis den frihedsberøvede person sigtes for nye lovovertrædelser, som skal indgå i vurderingsgrundlaget for fortsat frihedsberøvelse, bør den sigtede være personligt til stede i retten, jf. her ved også lovforslagets bemærkninger s. 19 f. Samtidigt finder Instituttet det afgørende, at sigtede får krav på personlig deltagelse i de retsmøder, hvor der skal tages stilling til, om en varetægtsfængsling eller en sådan i isolation skal udstrækkes ud over maksimumperioderne i retsplejelovens § 768 a, stk. 1 og 2, og § 770 c, stk.3-5 samt ved mundtlig behandling af kæremål, jf. lovforslagets udkast til ny § 748 b, stk. 1, 2. pkt.

Det er Instituttets vurdering, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), ikke eksplicit fortolker kravet om at ”blive stillet for en dommer” som indeholdende et krav om *fysisk* tilstedeværelse i retten, men derimod som en *personlig* deltagelse², hvilket efter omstændighederne vurderes at kunne tillades i form af videokommunikation, idet hensigten - at høre den frihedsberøvede – findes at være tilgodeset. Her henvises også til princippet i artikel 6, stk.1, (“ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden for en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol”), samt praksis.³ Yderligere må de retssikkerhedsmæssige

² Se *Nikolova mod Bulgarien*, dom af 25.03.99, § 49: ” [...]hear the individual brought before him in person and review, by reference to legal criteria, whether or not the detention is justified. [...]”

³ EMD har taget stilling til brugen af videokonference i bl. a. sagen *Marcello Viola mod Italien*, dom af 5.10.2006, hvor domstolen udtalte, at tiltaltes mulighed for at være til stede ved ankebehandlingen ved hjælp af videokonference ikke i sig selv var i strid med konventionen, men det forudsatte, at brugen heraf varetager legitime formål og gennemføres på en måde, som respekterer

hensyn under disse forhold, antages at veje tungere end under fristforlængelser af varetægtsfængsling mv.

Det aktuelle lovforslag giver efter Instituttets opfattelse ikke anledning til risiko for krænkelse af menneskeretlige forpligtelser, men Instituttet finder, at den sigtede eller tiltalte i videst muligt omfang bør være til stede fysisk, idet denne fremgangsmåde bedst sikrer både dommerens og den frihedsberøvedes direkte mulighed for kommunikation.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2009-740-0336.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

forsvarets rettigheder. Konkret fandtes brugen af videokonference i Marcello-sagen ikke at udgøre en krænkelse.